

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 15/21
Luksemburgā, 2021. gada 11. februārī

Spriedums apvienotajās lietās C-407/19 *Katoen Natie Bulk Terminals NV* un
General Services Antwerp NV/Belgische Staat
un C-471/19 *Middlegate Europe NV/Ministeraad*

Likums, kurā ir paredzēts, ka ostas darbus veic tikai atzīti strādnieki, var būt saderīgs ar Savienības tiesībām, ja tā mērķis ir nodrošināt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā.

Tomēr apvienotās administratīvās komisijas iejaukšanās ostas strādnieku atzīšanā nav nedz vajadzīga, nedz atbilstoša izvirzītā mērķa sasniegšanai

Beļģijas tiesībās ostas darbi ir reglamentēti konkrēti Likumā par ostas darbiem, saskaņā ar kuru ostas darbus var veikt vienīgi atzīti ostas strādnieki. 2014. gadā Eiropas Komisija Beļģijas Karalistei nosūtīja brīdinājuma vēstuli, kurā tā norādīja, ka tās tiesiskais regulējums par ostas darbiem ir pretrunā brīvībai veikt uzņēmējdarbību (LESD 49. pants). Pēc šīs vēstules saņemšanas šī dalībvalsts 2016. gadā pieņēma Karaļa dekrētu par ostas strādnieku atzīšanu ostas teritorijās, ar kuru paredz Likuma par ostas darbiem īstenošanas kārtību, un tas Komisijai lika izbeigt pret to ierosināto pārkāpuma procedūru.

Lietā *Katoen Natie Bulk Terminals* un *General Services Antwerp* (C-407/19) divas sabiedrības ar tādiem pašiem nosaukumiem, kas veica ostas darbus Beļģijā un ārvalstīs, lūdza Raad van State (Valsts padome, Beļģija) atcelt šo 2016. gada Karaļa dekrētu, jo uzskatīja, ka ar šo dekrētu ir pārkāpta to brīvība pieņemt darbā ostas strādniekus no citām dalībvalstīm, kas nav Beļģija, lai strādātu Beļģijas ostas teritorijās.

Lietā *Middlegate Europe* (C-471/19) attiecīgā sabiedrība bija spiesta maksāt naudas sodu pēc tam, kad Beļģijas policijas dienesti bija konstatējuši pārkāpumu saistībā ar ostas darbiem, ko bija veicis kāds neatzīts ostas strādnieks. Tiesvedībā, kas norisinās iesniedzējtiesā šajā otrajā lietā, proti, *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija), šī sabiedrība apstrīdēja Likuma par ostas darbiem atbilstību Konstitūcijai, jo uzskatīja, ka ar to ir pārkāpta uzņēmumu tirdzniecības un ražošanas brīvība. Šī tiesa, norādot, ka šī Beļģijas Konstitūcijā garantētā brīvība ir cieši saistīta ar vairākām LESD garantētajām pamatbrīvībām, piemēram, pakalpojumu sniegšanas brīvību (LESD 56. pants) un brīvību veikt uzņēmējdarbību (LESD 49. pants), nolēma uzdot Tiesai jautājumu, kā pirmajā lietā to bija darījusi Raad van State (Valsts padome), par šo valsts tiesību normu, ar ko ir saglabāts īpašs ostas strādnieku pieņemšanas darbā režīms, saderību ar šīm divām tiesību normām. Ar šīm apvienotajām lietām papildus atbildei, kas tai bija jāsniedz uz šo jautājumu, Tiesa tika aicināta noteikt papildu kritērijus, kuri ļauj noskaidrot ostas strādnieku režīma atbilstību Savienības tiesību prasībām.

Tiesas vērtējums

Vispirms Tiesa konstatē, ka attiecīgais tiesiskais regulējums, kurā uzņēmumiem nerezidentiem, kas vēlas reģistrēties Beļģijā, lai tajā veiktu ostas darbus, vai kas, neregistrējoties tajā, vēlas Beļģijā sniegt ostas pakalpojumus, uzliek pienākumu izmantot vienīgi ostas strādniekus, kuri par tādiem ir atzīti saskaņā ar šo tiesisko regulējumu, liedz šādiem uzņēmumiem izmantot pašiem savus darbiniekus vai pieņemt darbā citus neatzītus strādniekus. Tādējādi šis tiesiskais regulējums, kas var padarīt mazāk pievilcīgu šo uzņēmumu reģistrāciju Beļģijā vai to pakalpojumu sniegšanu šajā dalībvalstī, ir attiecīgi LESD 49. un 56. pantā garantētās brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums. Tiesa līdz ar to atgādina, ka šāds ierobežojums var būt pamatots ar primāru vispārējo interešu apsvērumu – ar nosacījumu, ka tas ir atbilstošs, lai nodrošinātu ar to izvirzītā mērķa sasniegšanu, un ka tas nepārsniedz to, kas ir

vajadzīgs tā sasniegšanai. Šajā gadījumā Tiesa norāda, ka attiecīgo tiesisko regulējumu pašu par sevi nevar uzskatīt par neatbilstošu vai nesamērīgu, lai sasniegtu tajā izvirzīto mērķi, proti, nodrošināt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā. Vispārīgi novērtējot attiecīgo režīmu, Tiesa atzīst, ka šāds tiesiskais regulējums ir saderīgs ar LESD 49. un 56. pantu, ja vien atbilstoši šim tiesiskajam regulējumam paredzētie nosacījumi un noteikumi, pirmkārt, ir pamatoti ar objektīviem, nediskriminējošiem un iepriekš zināmiem kritērijiem un ļauj ostas strādniekiem no citām dalībvalstīm pierādīt, ka izcelsmes valstī viņi atbilst prasībām, kuras ir līdzvērtīgas tām, kas ir piemērojamas valsts ostas strādniekiem, un, otrkārt, nenosaka ierobežotu to strādnieku kontingentu, kuri var šādā veidā tikt atzīti.

Tad, pārbaudot apstrīdētā Karaļa dekrēta saderību ar dažādām LESD garantētajām pārvietošanās brīvībām, Tiesa norāda, ka attiecīgais valsts tiesiskais regulējums ir arī LESD 45. pantā paredzētās darba ņēmēju pārvietošanās brīvības ierobežojums, jo tam var būt atturoša ietekme attiecībā uz darba devējiem un darba ņēmējiem no citām dalībvalstīm. Tādējādi Tiesa vērtē dažādu šajā tiesiskajā regulējumā ietvertu pasākumu vajadzīgo un samērīgo raksturu salīdzinājumā ar mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās un novērst nelaimes gadījumus darbā.

Šajā ziņā, pirmkārt, Tiesa uzskata, ka attiecīgais tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru it īpaši:

- ostas strādnieku atzīšanu veic apvienota administratīvā komisija, kurā ietilpst locekļi, ko ir izraudzījušās darba devēju organizācijas un darba ņēmēju organizācijas;

- šī komisija atkarībā no darbaspēka pieprasījuma lemj arī par to, vai atzītie strādnieki ir vai nav jāiekļauj ostas strādnieku kontingentā, ņemot vērā, ka ostas strādniekiem, kas nav ietverti šajā kontingentā, atzīšanas ilgums ir ierobežots ar viņu darba līguma ilgumu, līdz ar to jauna atzīšanas procedūra ir jāsāk attiecībā uz katru jaunu līgumu, kuru viņi noslēdz;

- nav paredzēts nekāds maksimālais termiņš, kādā minētajai komisijai ir jāpieņem lēmums,

ciktāl tas nav nedz vajadzīgs, nedz atbilstošs izvirzītā mērķa sasniegšanai, nav saderīgs ar LESD 45., 49. un 56. pantā paredzētajām pārvietošanās brīvībām.

Otrkārt, Tiesa pārbauda ostas strādnieku atzīšanas nosacījumus. Saskaņā ar attiecīgo tiesisko regulējumu darba ņēmējam, ja vien viņš nevar pierādīt, ka citā dalībvalstī viņš atbilst līdzvērtīgiem nosacījumiem, ir jāizpilda prasības par medicīnisko piemērotību, psihotehnisko testu izturēšanu un iepriekšēju profesionālo apmācību. Tiesa uzskata, ka šīs prasības ir nosacījumi, kas ir atbilstoši, lai nodrošinātu drošību ostas teritorijās, un samērīgi ar šādu mērķi. Šajā gadījumā šādi pasākumi ir saderīgi ar LESD 45., 49. un 56. pantā paredzētajām pārvietošanās brīvībām. Tomēr Tiesa uzskata, ka iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai darba devēju organizācijai un attiecīgā gadījumā atzīto ostas strādnieku arodbiedrībām uzticētais uzdevums izraudzīties struktūras, kam ir jāveic šādas pārbaudes, testi vai pārbaudījumi, nevar likt šaubīties par pēdējo minēto pārredzamību, objektivitāti un neitralitāti.

Treškārt, Tiesa atzīst, ka attiecīgais tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts saglabāt atzīta strādnieka statusu, ko ostas strādnieks ir ieguvis atbilstoši agrākam likumā paredzētam režīmam, un iekļaut viņu ostas strādnieku kontingentā, nešķiet nedz neatbilstošs izvirzītā mērķa sasniegšanai, nedz nesamērīgs ar pēdējo minēto, līdz ar to šajā ziņā tas ir saderīgs arī ar LESD 45., 49. un 56. pantā paredzētajām brīvībām.

Ceturtkārt, Tiesa uzskata, ka attiecīgais tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ostas strādnieka pārcelšana uz tādas ostas teritorijas strādnieku kontingentu, kas nav tā, kurā viņš ir ieguvis atzīta strādnieka statusu, ir pakļauta nosacījumiem un noteikumiem, kas ir ietverti darba koplīgumā, ir saderīgs ar LESD 45., 49. un 56. pantā paredzētajām pārvietošanās brīvībām. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai šie nosacījumi un noteikumi ir vajadzīgi un samērīgi, ņemot vērā mērķi nodrošināt drošību ikvienā ostas teritorijā.

Pēdējokārt, Tiesa norāda, ka tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru loģistikas darba ņēmējiem ir jāsaņem "drošības sertifikāts", kura izsniegšanas noteikumi ir paredzēti darba koplīgumā, ir

saderīgs ar LESD 45., 49. un 56. pantā paredzētajām brīvībām, ja vien šāda sertifikāta izsniegšanas nosacījumi ir vajadzīgi un samērīgi ar mērķi nodrošināt drošību ostas teritorijās un tā iegūšanai paredzētā procedūra neuzliek nesaprātīgu un nesamērīgu administratīvo slogu.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106